

SECTION 1.

ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND SERVICE SECTOR

DOI 10.36074/logos-14.02.2025.002

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

Дмитрук Дмитро Леонідович¹, Гончар Лілія Олександрівна²

1. здобувач ступеня доктор філософії за спеціальністю "Готельно-ресторанна справа"
Київський університет культури, УКРАЇНА

2. кандидат економічних наук, доцент,
в. о. завідувача кафедри готельно-ресторанного і туристичного бізнесу, професор
Київський національний університет культури і мистецтв, УКРАЇНА

Попри складну економічну ситуацію, ресторанний бізнес в Україні має значний потенціал для розвитку. Культурне багатство країни, зростаюча впізнаваність на міжнародній арені та перспективи післявоєнного відновлення створюють нові можливості для підприємців. Використання інноваційних маркетингових стратегій, зміна форматів роботи та підтримка локального бізнесу можуть сприяти зміцненню галузі навіть у складних умовах. Аналіз основних факторів, що впливають на перспективи розвитку ресторанного господарства, допоможе визначити ефективні шляхи подальшого зростання.

Оскільки потреба у їжі є базовою для людей, сфера ресторанного бізнесу має перспективи для розвитку в Україні навіть у найважчі часи через. Навіть під час пандемії COVID-19 і зараз, під час війни у 2024 році, коли загалом вся економіка, а не тільки індустрія гостинності, знаходиться у занепаді, деякі окремі проєкти приречені на успіх та користуються попитом серед населення, незважаючи на тенденцію до існування фінансових труднощів, складнощі з логістикою та інфляцією національної валюти. У цьому контексті, значною мірою перспективність ресторанного бізнесу наразі визначається як зовнішніми факторами, на які у менеджерів немає впливу (політична нестабільність, війна на території країни, економічна криза), так і внутрішніми, які за умови ефективного менеджменту змін і ризиків можна трансформувати із площини загроз у вектор потенційного успіху. У той же час, до помітних перспектив розвитку закладів ресторанного господарства можна віднести культурну спадщину України (зокрема і нематеріальну), впізнаваність державного

бренду України на міжнародній арені та потенційні можливості для удосконалення й майбутньої розбудови ринку готельно-ресторанних і туристичних послуг у післявоєнний період.

Культурне багатство українського народу може популяризуватися завдяки представленню і популяризації національних страв у місцевих локальних та мережевих закладах ресторанного бізнесу. Таким чином, культура харчування українців може стати засобом привертання уваги до місцевих традицій та окреслити траєкторію подальшого розвитку країни в цілому, та гастрономічного туризму зокрема. Завдяки таким крокам стає можливим формування нових асоціацій смачної й різноманітної їжі із українською культурною спадщиною. Дана аспект створює перспективи для розвитку ресторанного бізнесу завдяки акцентуванню уваги на локальних стравах і їх рецептурах для кожного окремого регіону країни, створених на основі класичних старих, а також оновлених і осучаснених рецептур і способів подачі з використанням автентичних аспектів.

Впізнаваність державного бренду України на міжнародній арені також додає перспектив для розвитку ресторанного бізнесу під час воєнних дій на території країни та буде актуальним важелем впливу на бурхливе зростання економіки після їх закінчення. Завдяки публікаціям у всесвітньо відомих засобах масової інформації, таких як "BBC News", "The Washington Post", "The New York Times", "CNN", "Reuters" та інші, жителі більшості країн світу змогли отримати інформацію про ситуацію в Україні. Їх співчуття та підтримка можуть слугувати умовним сигналом, що знання про місцеві події перейдуть і на вивчення місцевих культурних звичаїв, харчових особливостей і звичок, послугують ланкою для нових бізнес-зв'язків і вигідної співпраці.

Можливості для подальшого розвитку ресторанної сфери у післявоєнний період є найбільш суттєвою перспективою, зокрема через прогнозоване повернення українців, які вимушені були мігрувати в умовах війни, з-за кордону. Окрім цього прогнозовано зростатиме туристичний інтерес до країни і серед іноземців, що відповідно позитивно позначиться на розвитку ресторанних закладів та їх прибутковості. Ресторанне господарство в Україні – це одна з небагатьох індустрій економіки, де ініціаторами проєктів є у тому числі іноземці, які мають фінансові ресурси для інвестицій і здатні впровадити ефективні ідеї і «ноу-хау» [1, с. 133].

У той же час вирішенням проблем економічного характеру та підтримкою закладів харчування варто займатися вже зараз, навіть в умовах активної фази війни і безперервних ракетних обстрілів. З 2022 року під час війни по всій території України зачинилися близько 7000 закладів харчування [3, с. 203]. Послабити вплив економічної кризи на заклади харчування й досягти успіху у

SECTION 1.

ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND SERVICE SECTOR

підвищенні попиту у даній сфері можна завдяки спрямованості держави й населення на допомогу локальним бізнесам, зміні форматів роботи, інвестиціям у маркетингову активність та активні колаборації між українськими підприємствами замість конкуренції.

Потенційну підтримку локальних бізнесів з боку держави й населення можна назвати найсуттєвішою допомогою ресторанному господарству, особливо підприємствам малого і середнього бізнесу. Якщо даний підхід буде використаний, то українські підприємці зможуть отримати пільги під час сплатення податків, пільгові фінансові позики або додаткові виплати для підтримки локальних компаній. Відновлення ресторанного господарства у післявоєнні часи має бути одним із пріоритетів програми відновлення економіки України [2, с. 75].

Крім того важливою рушійною силою для розвитку ресторанного бізнесу є потенційні споживачі ресторанних послуг, зокрема локальних кафе, барів, їдалень, ресторанів та кафетеріїв.

У той же час для задоволення потреб споживачів мають бути змінені формати праці у сфері ресторанного господарства. Зважаючи на те, що сучасні потреби відвідувачів ресторанів та інших типів закладів харчування фокусуються на більш базових та доступних опціях, саме такі варіанти повинні бути представлені як в меню, так і в номенклатурі інших основних і додаткових послуг.

Інвестиції у маркетингову комунікацію зміцнюють перспективи розвитку ресторанної сфери завдяки привертанні уваги до місцевих закладів. Доступність онлайн-методів просування робить їх ефективними для комунікації із цільовою аудиторією як всередині країни, так і поза її межами.

Просування активних колаборацій між представниками українських бізнесів замість завзятої конкуренції, як засіб підвищення їх популярності серед населення, здатне стати перспективним засобом розвитку. Наприклад, як зазначають Томаля Т. і Прилепа Н., співпраця закладів харчування із місцевими фермерами та сільськогосподарськими компаніями посилює аграрний сектор і стимулює локальну економіку [3, с. 203].

Таким чином, місцеві пекарні можуть співпрацювати з кафе, ресторани реалізовувати спільні задуми разом на тематичних фуд-фестивалях, а також створювати карти знижок, які діють у мережах закладів ресторанного бізнесу.

Перспективи розвитку ресторанного бізнесу в Україні значною мірою залежать від економічної стабілізації та завершення воєнних дій. Однак навіть у поточних умовах галузь має можливості для зростання. Популяризація української кухні, впровадження сучасних технологій, підтримка місцевого виробництва та зміна підходів до ведення бізнесу можуть сприяти залученню

інвесторів та відновленню ринку. Взаємодія між бізнесом, державою та споживачами стане ключовим фактором у розвитку ресторанної індустрії та її подальшій інтеграції у світову економіку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Гапоненко Г.А., Євтушенко О.В., Шамара І.М., Холодок В.Д. (2021). Основні тенденції розвитку ресторанного господарства України в сучасних умовах. *Вісник ХНУ ім. В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*, (14), С. 132–141. DOI: <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2021-14-13>
- [2] Матвійчук К.О., Осіпчук А.С. (2023). Перспективи розвитку підприємств ресторанного бізнесу в умовах сучасних викликів. Сучасні вектори відновлення та розвитку України на засадах сталості та безпеки. Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 21 листопада 2023 року). Чернігів : ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2023. 274 с. С. 74-76. DOI: https://doi.org/10.54929/conf_21_11_2023-05-06
- [3] Tomalia T., & Prylepa N. (2023). The future of restaurant business in Ukraine: Trends and market development opportunities. *Development Service Industry Management*, 4(30), 201–206. DOI: [https://doi.org/10.31891/dsim-2023-4\(30\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2023-4(30))